

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN
i
6000 Bedriftsøkonomisk analyse og rekneskap

01.06.2010
Bø og Porsgrunn

Tid:	9.00-14.00 (5 timer)
Målform:	Bokmål og nynorsk
Sidetal:	8 + framside + vedlegg
Hjelpemidler:	Kalkulator
Merknader:	Ta egne føresetnader der du måtte finne dette naudsynt. Hugs å påfører <u>kandidatnummer</u> på alle innleverte ark!
Vedlegg:	Vedlegg til oppgave 1 til kladd og <u>innlevering</u> .

Eksamensresultata blir offentliggjort på nettet, via Arena høgskole. I tillegg finn du eksamensresultatlistene på utsida av eksamenskontoret. Disse listene opplyser kun kandidatnummer og karakter, så hugs kandidatnummeret ditt frå eksamen.

BOKMÅL

Oppgave 1 (30 %)

Enkeltpersonforetaket Osen Handel hadde for regnskapsåret 2009 denne foreløpige saldobalansen (beløp i hele 1.000 kr.):

K.nr	Kontonavn	D	K
125	Inventar	920	
146	Varebeholdning	1 230	
150	Kundefordringer	280	
171	Forskuddsbetalt husleie	30	
190	Kontanter	270	
195	Bankinnsk.skattetrekk	40	
205	Eierens kapital		400
206	Privatkonto	350	
224	Pantelån		500
240	Leverandørgjeld		650
260	Skyldig skattetrekk		40
274	Oppgjørskonto mva		320
277	Skyldig arbeidsgiveravgift		25
278	Påløpt arbeidsgiveravgift		12
294	Skyldig ferielønn		80
298	Skyldig renter		13
300	Avgiftspl.varesalg		10 300
310	Salg av inventar		50
430	Avgiftspl.varekjøp	6 900	
500	Lønn	710	
510	Ferielønn	80	
540	Arbeidsgiveravgift	90	
601	Avskrivninger		
630	Husleie	220	
779	Andre driftskostnader	1 240	
815	Rentekostnader	30	
880	Årsresultat	0	0
	Kontrollsum	12 390	12 390

Momenter til årsavslutning:

- 1 juli skifta bedriften ut butikkinventaret. Nytt inventar blei kjøpt for 800, og det gamle blei solgt. Det gamle inventaret blei anskaffa 01.01.2002 til kostpris 400. Alt inventar avskrives lineært med 10% p.a.
- 2 Varebeholdning pr.31.12.2009 er verdsatt til 1.320
- 3 Det er betalt husleie for 1.kvartal 2010, beløpet utgjør 40
- 4 Skyldig renter pr.31.12.2009 utgjør 10
- 5 Privatkonto skal avsluttes mot eierens kapitalkonto

- a) Avslutt regnskapet og ta hensyn til de nevnte momentene. Bruk vedlagte skjema.
- b) Still opp resultatregnskap og balanse slik du mener disse bør presenteres
- c) Finn bruttofortjenesteprosenten
- d) Finn egenkapitalprosenten
- e) Forklar hvordan de postene som vedrører lønnskostnader er oppstått.

Oppgave 2 (15%)

Bedriften MediZinas AS produserer og selger et bestemt helseprodukt. Salgsprisen for ei pakke er 500 kr, og de variable tilvirkningskostnadene beløper seg til 200 kr per pakke. Alle andre kostnader regnes som faste. Bedriften har satt opp følgende budsjett for neste år:

Omsetning (TI)	kr	40 000 000
- Variable kostnader	"	16 000 000
Dekningsbidrag	kr	24 000 000
- Faste kostnader	"	22 500 000
Resultat	kr	1 500 000

- a) Hvor stor er dekningsgraden?
- b) Hvor stor er nullpunktomsætningen?
- c) Regn ut sikkerhetsmarginen i kroner og prosent.

Ledelsen regner med at ved å øke de faste kostnadene med kr 1 000 000 (markedsføring) og sette ned prisen med 10 % vil omsatt mengde øke med 25 %.

- d) Vil dette være lurt for MediZinas? Vis med beregning.

Oppgave 3 (15%)

Fra budsjettet til bedriften Hagemøbler AS har vi henta følgende tall for år 2010:

Direkte materialer	1 000 000
Direkte lønn tilvirkningsavdeling I	700 000
Direkte lønn tilvirkningsavdeling II	300 000
<u>Indirekte kostnader:</u>	
Materialavdeling	200 000
Tilvirkningsavdeling I	210 000
Tilvirkningsavdeling II	90 000
Salgs- og administrasjonsavd.	250 000

- a) Regn ut tilleggssatsene. Kun prosenttillegg skal benyttes.

Bedriften har fått en forespørsel om leveranse av et spesielt produkt. Etter en rask henvendelse til materialavdelinga og tilvirkningsavdelingene har vi fått følgende opplysninger om det direkte ressursbehovet for dette produktet:

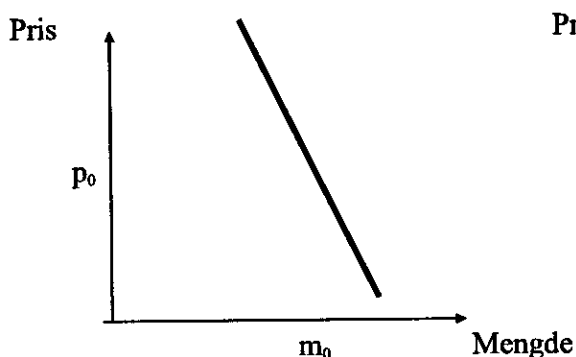
Direkte materialer	400
Direkte lønn tilv.avd. I	600
Direkte lønn tilv.avd. II	1.100

- b) Regn ut prisen på produktet ekskl. merverdiavgift når Hagemøbler AS kalkulerer med 10 % fortjeneste.

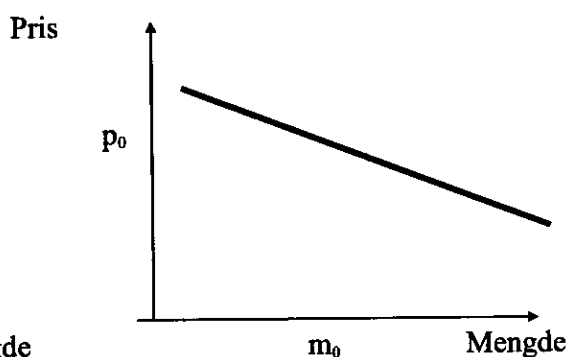
Oppgave 4 (25%)

Statistikeren A.V.Vik har på oppdrag fra foretaket Vari ANS beregna etterspørselastisiteten til noen av deres hovedprodukter. Her er resultatene for to av produktene vist på diagramform:

Produkt A:

Produkt B:

Symbolene p_0 og m_0 angir dagens pris og omsatt mengde for de to produktene.

- Definer begrepet etterspørselens priselastisitet. Hvilket av produktene har mest elastisk etterspørsel?
- Gjør rede for mulige årsaker til at etterspørselskurvene til A og B er ulike.
- Vari ANS vurderer å endre prisene i forsøk på å øke inntektene. Hvilke endringer vil du da foreslå for de to produktene? Grunngi svaret.
- Gå ut fra at grensekostnaden til produkt A er konstant og $= 0,5 p_0$. Tegn et diagram som viser vinningsoptimal tilpasning for dette produktet.
- Drøft om størrelsen på de faste kostnadene til Vari ANS har noen betydning for de konklusjoner du har trukket under c) og d).

Oppgave 5 (15 %)

Økonomistyring kan defineres som en prosess bestående av ulike trinn eller faser. Gjør kort rede for rekkefølgen og hovedinnholdet i disse trinnene.

Oppgave 1 (30 %)

Enkeltpersonforetaket Osen Handel hadde for rekneskapsåret 2009 denne førebelse saldobalansen (beløp i heile 1.000 kr.):

K.nr	Kontonamn	D	K
125	Inventar	920	
146	Varebeholdning	1 230	
150	Kundefordringar	280	
171	Forskotsbetalt husleige	30	
190	Kontantar	270	
195	Bankinnsk.skattetrekk	40	
205	Eigarens kapital		400
206	Privatkonto	350	
224	Pantelån		500
240	Leverandørgjeld		650
260	Skuldig skattetrekk		40
274	Oppgjerskonto mva		320
277	Skuldig arbeidsgjevaravgift		25
278	Påløpt arbeidsgjevaravgift		12
294	Skuldig ferieløn		80
298	Skuldig renter		13
300	Avgiftspl.varesal		10 300
310	Sal av inventar		50
430	Avgiftspl.varekjøp	6 900	
500	Løn	710	
510	Ferieløn	80	
540	Arbeidsgjevaravgift	90	
601	Avskrivningar		
630	Husleige	220	
779	Andre driftskostnader	1 240	
815	Rentekostnader	30	
880	Årsresultat	0	0
	Kontrollsum	12 390	12 390

Moment til årsavslutning:

1. juli skifta verksemda ut butikkinventaret. Nytt inventar blei kjøpt for 800, og det gamle blei selt. Det gamle inventaret blei anskaffa 01.01.2002 til kostpris 400. Alt inventar avskrivast lineært med 10% p.a.
- 2 Varebeholdning pr.31.12.2009 er verdsett til 1.320
- 3 Det er betalt husleige for 1.kvartal 2010, beløpet utgjør 40
- 4 Skuldig renter pr.31.12.2009 utgjør 10
- 5 Privatkonto skal avsluttast mot eigarens kapitalkonto

- a) Avslutt rekneskapen og ta omsyn til dei nemnde momenta. Bruk vedlagte skjema.
- b) Still opp resultatrekneskap og balanse slik du meiner desse bør presenterast
- c) Finn bruttofortjenesteprosenten
- d) Finn eigenkapitalprosenten
- e) Gjer greie for korleis dei postane som gjeld lønskostnader er oppstått.

Oppgåve 2 (15%)

Verksemda MediZinas AS produserer og sel eit bestemt helseprodukt. Salsprisen for ei pakke er 500 kr, og dei variable tilverkningskostnadene utgjer 200 kr per pakke. Alle andre kostnader reknast som faste. Verksemda har sett opp følgjande budsjett for neste år:

Omsetnad (TI)	kr	40 000 000
- Variable kostnader	"	16 000 000
Dekningsbidrag	kr	24 000 000
- Faste kostnader	"	22 500 000
Resultat	kr	1 500 000

- a) Kor stor er dekningsgraden?
- b) Kor stor er nullpunktomsetnaden?
- c) Rekn ut tryggleiksmarginen i kroner og prosent.

Leiinga reknar med at ved å auke dei faste kostnadane med kr 1 000 000 (marknadsføring) og setje ned prisen med 10 % vil omsett mengde auke med 25 %.

- d) Vil dette være lurt for MediZinas? Vis med utrekningar.

Oppgåve 3 (15%)

Frå budsjettet til verksemda Hagemøbler AS har vi henta følgjande tal for år 2010:

Direkte material	1 000 000
Direkte løn tilverkningsavdeling I	700 000
Direkte løn tilverkningsavdeling II	300 000
<u>Indirekte kostnader:</u>	
Materialavdeling	200 000
Tilvirkningsavdeling I	210 000
Tilvirkningsavdeling II	90 000
Sals- og administrasjonsavd.	250 000

- a) Rekn ut tilleggssatsane. Berre prosenttillegg skal nyttast.

Verksemda har fått ein førespurnad om leveranse av eit spesielt produkt. Etter ein rask kontakt til materialavdelinga og tilvergingsavdelingane har vi fått følgjande opplysningar om det direkte ressursbehovet for dette produktet:

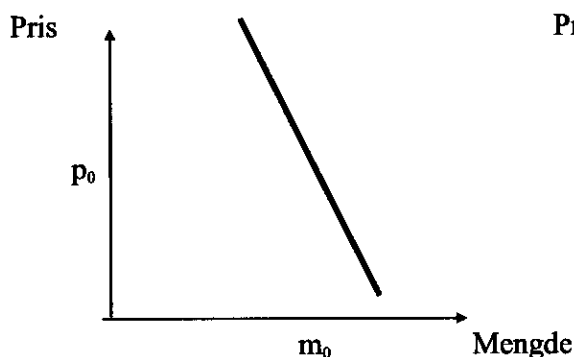
Direkte material	400
Direkte løn tilv.avd. I	600
Direkte løn tilv.avd. II	1.100

- b) Rekn ut prisen på produktet ekskl. meirverdiavgift når Hagemøbler AS kalkulerer med 10 % forteneste.

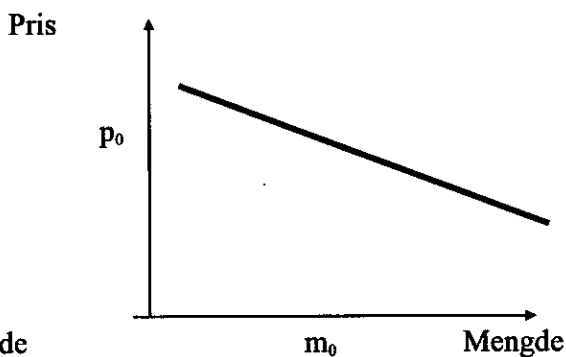
Oppgåve 4 (25%)

Statistikaren A.V.Vik har på oppdrag frå foretaket Vari ANS rekna ut etterspurnads-elasticiteten til nokre av deira hovudprodukt. Her er resultatata for to av produkta vist på diagramform:

Produkt A:

Produkt B:

Symbola p_0 og m_0 syner dagens pris og omsett mengde for dei to produkta.

- Definer omgrepet etterspurnadens priselasticitet. Kven av produkta har mest elastisk etterspurnad?
- Gjer greie for moglege årsaker til at etterspurnadskurvene til A og B er ulike.
- Vari ANS vurderer å endre prisene i forsøk på å auke inntektene. Kva for endringar vil du da tilrå for dei to produkta? Grunngi svaret.
- Gå ut frå at grensekostnaden til produkt A er konstant og $= 0,5 p_0$. Teikn eit diagram som syner vinningsoptimal tilpassing for dette produktet.
- Drøft om storleiken på dei faste kostnadene til Vari ANS har noko å seie for dei konklusjonane du har trukke under c) og d).

Oppgave 5 (15 %)

Økonomistyring kan definerast som ein prosess beståande av ulike trinn eller faser. Gjer kort greie for rekkefølga og hovudinnhaldet i desse trinna.

Vedlegg til eksamen i 6000/5010 den 1.juni 2010

Kandidatnr. _____

K.nr	Kontonavn	Saldo balanse		Over føringar		Resultat regnskap		Utgående		Balanse
		D	K	D	K	D	K	D	K	
125	Inventar	920								
146	Varebeholdning	1 230								
150	Kundefordringer	280								
171	Forskuddsbetalt husleie	30								
190	Kontanter	270								
195	Bankinnsk.skattetrekk	40								
205	Eierens kapital		400							
206	Privatkonto	350								
224	Pantelån		500							
240	Leverandørgjeld		650							
260	Skyldig skattetrekk		40							
274	Oppgjørskonto mva		320							
277	Skyldig arbeidsgiveravgift		25							
278	Påløpt arbeidsgiveravgift		12							
294	Skyldig ferielønn		80							
298	Skyldig renter		13							
300	Avgiftspl.varesalg		10 300							
310	Salg av inventar		50							
430	Avgiftspl.varekjøp	6 900								
500	Lønn	710								
510	Ferielønn	80								
540	Arbeidsgiveravgift	90								
601	Avskrivninger									
630	Husleie	220								
779	Andre driftskostnader	1 240								
815	Rentekostnader	30								
880	Årsresultat	0	0							
	Kontrollsum	12 390	12 390							

